

әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университеті
Экономика және бизнес жоғары мектебі
"Менеджмент" кафедрасы

ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ ЖӘНЕ
ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУ

"ҚР жергілікті басқару мен өзін-өзі басқару" пәні

Code **MUS 2211**

6B04101-Мемлекеттік және жергілікті басқару мамандығы

Алматы 2021 ж.

Құрастырушы:

Э.Ғ.Д.Абралиев О.А.
"Менеджмент" кафедрасының
профессоры

"ҚР жергілікті басқару мен өзін-өзі басқару" пәні бойынша қорытынды емтихан жүргізу бағдарламасы және әдістемелік ұсыныстары кафедра мәжілісінде қаралып, ұсынылды

" 26 " 10 2021 ж., хаттама №5

Кіріспе

Пәннің мақсаты Студенттердің жергілікті өзін-өзі басқарудың принциптерін, әдістерін және механизмдерін және Қазақстан Республикасындағы жергілікті басқарудың теориясы мен практикасын меңгеруі болашақ бакалавр мамандықтары үшін қажет.

"ҚР жергілікті басқару мен өзін-өзі басқару" пәні 6В04101 - "Мемлекеттік және жергілікті басқару" мамандығы 2 курс студенттері үшін оқытылады: 13.09.2021-25.12.2021 аралығында. Жинақтаған теориялық және практикалық білімдерінің қорытындысы **емтихан жазбаша дәстүрлі – Univer АЖ-да өткізіледі** (Емтихан сессиясы 27.12.2021-08.01.2022)

Емтихан онлайн форматта өткізіледі. Емтихан тапсыру кезінде қойылған сұрақтарға толық жазбаша жауап беру қажет.

Тақырыптар және сұрақтар:

- 1. Тақырып . Қазақстан Республикасында жергілікті басқару және өзін-өзі басқарудың ғылыми негіздері**
  - 1 Қазақстан Республикасында жергілікті басқару және өзін-өзі басқарудың теориялық негіздері
  2. Жергілікті басқару және өзін-өзі басқарудың даму кезеңдері

- 2. Тақырып .ҚР жергілікті басқару және өзін-өзі басқарудың заңнамалық жағдайы**
  1. ҚР жергілікті басқару және өзін-өзі басқарудың құқықтық мәселелері
  2. Жергілікті басқару және өзін-өзі басқарудың құқықтық-нормативтік заңнамалық қорғалуы

- 3. Тақырып. Дамыған елдердегі жергілікті басқару және өзін-өзі басқарудың заманауи әдістері**
  1. Шетелдегі жергілікті басқару және өзін-өзі басқару жағдайы
  2. Дамыған елдердегі жергілікті басқару және өзін-өзі басқарудың ерекшеліктері

- 4. Тақырып. Жергілікті өзін-өзі басқаруды дамыту үрдістері мен пайымы**
  1. Жергілікті өзін-өзі басқаруды дамыту үрдістері мен пайымы
  2. Жергілікті өзін-өзі басқаруды дамытудың тиімділігі

- 5. Тақырып. Қазақстан Республикасында жергілікті өзін-өзі басқаруды дамытудың негізгі қағидаттары**

1. Қазақстан Республикасында жергілікті өзін-өзі басқаруды дамытудың негізгі қағидаттары
2. Жергілікті өзін-өзі басқаруды дамыту тәсілдері

6 Тақырып. Жергілікті басқару мен өзін-өзі басқаруды ұйымдастыру

1. Жергілікті басқару мен өзін-өзі басқаруды ұйымдастырудың ерекшеліктері
2. ҚР ауылдық мекендерде өзін-өзі басқаруды ұйымдастыру

7 Тақырып. Ауылдық округтердегі жергілікті өзін-өзі басқару органдары

1. Ауылдық округтердегі жергілікті өзін-өзі басқару органдары
2. Елді мекендердің әлеуметтік+экономикалық жағдайын арттырудағы жергілікті өзін-өзі басқару органдарының маңызы

8 Тақырып. Мәслихаттардың жергілікті өзін-өзі басқарудағы маңызы

1. Мәслихаттардың жергілікті өзін-өзі басқарудағы маңызы
2. Жергілікті мәслихаттардың жұмысының тиімділігін арттыру бағыттары

9 Тақырып. Жергілікті өзін-өзі басқару органдарының жауапкершілігі

1. Жергілікті өзін-өзі басқару органдарының жауапкершілігі
2. Жергілікті басқару органдарының тиімділігі

10 Тақырып. Аудандық маңызы бар қалалар мен мен кенттердегі өзін-өзі басқару органдары атқаратын қызметтерінің маңызы

1. Аудандық маңызы бар қалалардағы өзін-өзі басқару органдары атқаратын қызметтерінің маңызы
2. Аудандық маңызы кенттердегі өзін-өзі басқару органдары атқаратын қызметтерінің маңызы

11 Тақырып. Қазақстан Республикасында жергілікті өзін-өзі басқарудағы кадрлар және олардың біліктілігін арттыру

1. Қазақстандағы жергілікті өзін-өзі басқарудың тетіктері
2. Жергілікті өзін-өзі басқаруды жетілдірудің бағыттары

12 Тақырып. Қазақстан Республикасында жергілікті басқару және өзін-өзі басқарудағы кадрлар

1. Қазақстан Республикасында жергілікті басқару және өзін-өзі басқарудағы кадрлар
2. Жергілікті басқару және өзін-өзі басқарудағы кадрлар біліктілігін арттырудың маңызы

13 Тақырып. Жергілікті басқару және өзін-өзі басқарудың экономикалық механизмдері

1. Жергілікті басқару және өзін-өзі басқарудың тетіктері
2. Жергілікті басқарудың экономикалық тиімділігін арттыру жолдары

14 Тақырып. Жергілікті басқару және өзін-өзі басқаруды цифрландыру

1. Жергілікті басқару және өзін-өзі басқаруды цифрландыру
2. Жергілікті басқаруды цифрландырудың экономикалық тиімділігі

15 Тақырып. Қазақстан Республикасында жергілікті басқару мен өзін-өзі басқарудың басым бағыттары

1. Қазақстан Республикасында жергілікті басқару мен өзін-өзі басқарудың басым бағыттары
2. Жергілікті басқару мен өзін-өзі басқарудың тиімділігін арттыру

ӘДЕБИЕТТЕР:

Негізгі:

1. Қасым-Жомарт Тоқаев Халық бірлігі және жүйелі реформалар – ел өркендеуінің берік негізі -Нұр-Сұлтан, 2021 ж. 1 қыркүйек
2. Қазақстан Республикасының Конституциясы-Астана: Елорда, 2008-56 б.
3. Мемлекеттік қызмет туралы Заңы//Қазақстан Республикасы Президентінің 2015 жылғы 23 қарашадағы №416 -V ҚРЗ
4. Қазақстан Республикасында мемлекеттік басқаруды дамытудың 2030 жылға дейінгі тұжырымдамасы//ҚР Президентінің 2021 жылғы 26 ақпандағы №522 Жарлығы
- 5.Қазақстан Республикасының жергілікті өзін-өзі басқаруды дамытудың 2025 жылға дейінгі тұжырымдамасы//ҚР Президентінің 2021 жылғы 18 тамыздағы №639 Жарлығы
- 6.Абылайханова Т.А. Қазақстан Республикасында жергілікті өзін-өзі басқару үлгісін жетілдіру -Өскемен: Берел, 2016.-130 бет.
- 7.Алексеев И.А., Адамоков Б.Б., Белявский Д.С. Муниципальное управление и местное самоуправление -М.: ИНФРА-М, 2019-353 с.
- 8.Бабун Р.В. Организация местного самоуправления-М.: КноРус, 2019-274 с.
- 9.Бондарь Н.С. Местное самоуправление-М.: Юрайт, 2018-386 с.
- 10.Бурлаков Л.Н. Мемлекеттік және жергілікті басқару- Алматы: CyberSmith, 2019.-324 б.
- 11.Маркварт Э., Петухов Р.В., Иванова К. А. Институциональные основы местного самоуправления- М.: Проспект, 2019-344 с.
- 12.Мясникович М.В., Попков А.А. Теория и практика местного управления и самоуправления. Состояние, проблемы и предложения-М.:ЛитРес, 2021-160 с.
- 13.Нұртазин М.С. Қазақстандағы жергілікті мемлекеттік басқару және мемлекеттік қызмет жүйелері -Алматы: Бастау, 2016-256 б.
- 14.Соколова А.И. Актуальные проблемы цифровизации местного самоуправления- Оренбург, 2020-59 с.
- 15.Станислав Липски: Основы государственного и муниципального управления-М.: КноРус, 2021-248 с.
- 16.Чихладзе А.А., Ларичева Е.Н. - Местное самоуправление в единой системе публичной власти-- М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2020-343 с.

Қосымша:

1. Мырзагелді Кемел Мемлекеттік және жергілікті басқару-Астана 2019, 150 б.

2. Қазақстан Республикасының 2025 жылғы дейінгі Стратегиялық даму жоспары//ҚР Президентінің 2021 жылғы 26 ақпандағы №531 Жарлығы
3. Қазақстан Республикасында мемлекеттік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру туралы//ҚР Президентінің 2021 жылғы 27ақпандағы №527 Жарлығы
- 4.Мемлекеттік саяси және әкімшілік қызметшілер лауазымдарның тізілімін бекіту туралы// ҚР Президентінің 2021 жылғы 20 сәуірдегі №560 Жарлығы
5. Президенттік жастар кадр резерві туралы//ҚР Президентінің 2021 жылғы 18 мамырдағы №580 Жарлығы

ПӘНДІ ОҚЫТУ НӘТИЖЕСİNДЕ БІЛІМ АЛУШЫ ҚАБІЛЕТТІ БОЛАДЫ:

- жергілікті басқарудың теориялық негіздерін, оның ұйымдық құрылымы мен функционалдық салаларын және халық билігінің теориясының, тікелей демократия институтының, өзін-өзі басқарудың негізгі ұғымдарын білу;

- Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқарудың нормативтік-құқықтық және заңнамалық негіздерін түсіндіру мен пайдалануды;

- жергілікті өзін-өзі басқару саласындағы кадрлар біліктілігі, кадрлардың қазіргі кезеңдегі тиімділігін бағалау критерилерін білуі;

- жергілікті билік және басқару органдарында шешім дайындау және қабылдау; алынған білімді өзінің демократиялық қоғамдық, кәсіби немесе ғылыми ұстанымын дәлелдеу үшін қолдана алуы;

- қазіргі заманғы жергілікті өзін-өзі басқарудың негізгі мәселелерін және оларды шешу жолдарының нұсқаларын талдау арқылы іске асыру әдістерін

Жазбаша емтиханда студенттің жауабын бағалау саясаты:

Жалпы 3 сұрақ, әр сұрақты бағалау: 1 сұрақ -25 балл, 2 сұрақ-35 балл, 3 сұрақ-40 балл. Кестеде көрсетілген шкала талаптары бойынша бағаланады. Алынған жауаптар бойынша үш жауаптың балдарының қосындысы шығарылып 3 бөлінеді (Орташа арифметикалық бағасы шығарылады). Бағалау 100 балдан аспауы тиіс.

БАҒАЛАУ ШКАЛАСЫ

"ҚР жергілікті басқару мен өзін-өзі басқару" пәні бойынша жазбаша емтихан жұмысын бағалау шкаласы	
А 100	Студент: – сұрақтарға стилистикалық сауатты, логикалық тұрғыдан дұрыс жауап берді;
98-99	– теориялық ережелерді нақты мысалдармен бейнелеу қабілетін көрсетті;
96-97	– ғылыми терминологияны дәл қолданғанын көрсетті;
95	– тәжірибелік тапсырманы толық көлемде орындады, тапсырманы орындауда инновациялық тәсілді қолданды.
А- 94 - 93	Студент:

92-91 90	<ul style="list-style-type: none"> – сұрақтарға жауапты сауатты, логикалық дұрыс жауап берді; – тәжірибелік тапсырманы толық көлемде орындады; – ғылыми терминологияны қолдану кезінде білім беру материалын білмегендіктен немесе дұрыс түсінбегендіктен туындаған кейбір қателіктер немесе дәлсіздіктер жіберді
B+ 89 87 85	<p>Студент:</p> <ul style="list-style-type: none"> – сұрақтарға дұрыс жауап берді; – теориялық ережелерді нақты мысалдармен бейнелеу қабілетін көрсетті; – тәжірибелік тапсырмаларды толық емес көлемде орындады
B 84 80	<p>Студент:</p> <ul style="list-style-type: none"> – шығармада жауаптың логикалық және ақпараттық мазмұнын бұрмаламаған ұсақ олқылықтар бар; – шығармада ұсақ дәлсіздіктер мен қателіктер жіберілді
B 79 75	<p>Студент:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ғылыми терминологияны қолдану кезінде қателіктер немесе екіден көп кемшіліктер жіберілді – тәжірибелік тапсырмаларды толық емес көлемде орындады
C+ 74 70	<p>Студент:</p> <ul style="list-style-type: none"> – материалдың мазмұны толық немесе дәйекті түрде ашылмаған, мәселені жалпы түсінген кезде ұғымдарды анықтауда, терминологияны қолдануда қиындықтар немесе қателіктер болды
C 69 6 5	<p>Студент:</p> <ul style="list-style-type: none"> – жаңа жағдайларға теорияны қолдана алмады; – тәжірибелік тапсырманы орындауда теорияны қолдана алмады
C- 64 60	<p>Студент:</p> <ul style="list-style-type: none"> – теориялық материалдарды жеткілікті білмейді – негізгі дағдылар мен қабілеттердің жеткіліксіз қалыптасуы анықталды
D+ 59 55	<p>Студент:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оқу материалының негізгі мазмұны ашылды; – оқу материалының көп немесе маңызды бөлігін білмеу немесе түсінбеу анықталды
F 0-49	<ul style="list-style-type: none"> – жұмыс студенттің тексерілетін пән бойынша міндетті

	білімі мен дағдыларының толық жетіспеушілігін көрсетті
--	--